

Irena Tumavičiūtė. Gazos ruože liejasi kraujas

Kovo 30-oji palestiniečiams yra atminimo ir protesto diena. Nuo 1976 metų ji pažymima kaip Žemės diena, kai, protestuojant prieš Izraelio konfiskuotą žemę Galilėjoje, įvyko visuotinis arabų ir palestiniečių streikas. Jo metu 6 arabai žuvo, 100 buvo sužeista.

Šiomis dienomis Vokietijos žiniasklaida mirgėte mirga pranešimais apie „Sugrįžimo eitynių“ (vok. *Marsch der Rückkehr*) Gazos ruože aukas. Palestiniečių per Žemės dieną kasmet rengiama protesto akcija Lietuvos žiniasklaidoje kartais netinkamai verčiama „Eitynės į Izraelį“. Šiemet kovo 30 d. per susidūrimus su Izraelio armija žuvo 17 palestiniečių, 400 sužeistų (Gazos sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, – 1400), daugiausia sužeistų ašarinėmis dujomis. Žuvusieji buvo vyrai nuo 18 iki 34 metų, vienas vaikinys buvo 16 metų.

Izraelio armijos atstovai teigia, jog jie šovę į „smurtinių“ protestų „vadeivas“. Daug kur jauni vyrai bandę pralaužti pasienio įtvirtinimus. Mažiausiai du nušautieji susiję su „Hamasa“ organizacija. Izraeliečiai teigia, jog į eitynes buvo susirinkę daugiau kaip 30000 žmonių, Palestinos žiniasklaidos duomenimis, – per 20000. Šia akcija protestuotojai reikalavo, kad jiems būtų leista sugrįžti į kaimus ir miestus dabartinėje Izraelio teritorijoje, iš kurių jų šeimos 1948 m. pabėgo arba buvo išvarytos.

Izraelio kairiųjų liberalų Merez partijos deputatas Mossi Raz pareikalavo nutraukti ugnį. Tviteryje jis kritiškai vertino kovinių ginklų panaudojimą. Izraelio žmogaus teisių organizacija Betselem dar akcijos išvakarėse griežtai pasmerkė kovinių ginklų naudojimą.

Palestiniečiai neša protesto akcijos metu sužeistą vyrą. (Foto: REUTERS)

<http://www.sueddeutsche.de/politik/gaza-tote-und-hunderte-verletzte-bei-palaestinenser-protesten-1.3926741>

Pasienio ruože – už kelių šimtų metrų nuo pasienio įtvirtinimų – buvo pastatyta daug palapinių, žmonės mojavo Palestinos vėliavomis, buvo deginami Donaldso Trampo portretai. Palestiniečiai siekia, kad Rytų Jeruzalė būtų jų valstybės sostinė.

Izraelio armijos duomenimis, „Hamasa“ protesto akcijos metu prie pasienio užtvaros pasiuntė septynerių metų mergaitę, ji perlipo per užtvarą. Bet armija pasirūpino, kad mergaitė būtų gražinta tėvams.

Kaip praneša „Hamas“, masiniai protestai yra žinia Donaldui Trumpui: „Jokio nuolaidžiavimo dėl Jeruzalės, jokios Palestinos alternatyvos ir jokio sprendimo, išskyrus sugrįžimą“, pasakė akcijoje dalyvavęs „Hamas“ lyderis Ismailas Hanija. Eitynės prie sienos – sugrįžimo į istorinę Palestiną pradžia.

Didžiuosiuose laikraščiuose rašoma, jog Izraelio kariškių duomenimis, jų kariai turėję gintis. Palestiniečiai link jų kareivių paleidę degančias padangas, apmėtę akmenimis. Todėl jie panaudoję ašarines dujas ir šovę į pagrindinius „kurstytojus“.

Dėl mirtino smurto panaudojimo prieš palestiniečius Jungtinių Tautų generalinis sekretorius António Guterres pareikalavo atlikti nepriklausomą ir skaidrų tyrimą. Buvo sušauktas ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos posėdis. JT generalinio sekretoriaus pavaduotojas politikos reikalams Tayé-Brook Zerihoun kreipėsi į vyriausybę Jeruzalėje, kad ji, vadovaudamasi humanitarinės teisės principais, prisiimtų atsakomybę. Mirtinas smurtas gali būti panaudojamas tik kaip paskutinė priemonė. Civiliai gyventojai, pirmiausia vaikai, negali tapti taikiniu.

Palestinos prezidentas Mahmudas Abbasas kovo 30-ąją paskelbė nacionalinio gedulo diena. Jis kreipėsi į tarptautinę bendruomenę, prašydamas imtis veiksmų.

tagesschau.de portale vokiečių televizijos ARD korespondentas straipsnyje „Palestiniečiai kaltina – Izraelis ginasi“ išsamiau rašo apie Saugumo Taryboje vykusias karštas diskusijas. Palestinos ambasadorius Jungtinėse Tautose Riyad Mansouras Izraelio saugumo pajėgas pavadino „šaudymo įniršio apimtais kareiviais“. „Nėra nieko bjauresnio kaip beginklių žmonių, moterų ir vaikų skerdynės. Būtent tai ir įvykdė okupacinė Izraelio valdžia“, – pasakė jis.

Neeilinis Saugumo Tarybos posėdis buvo sukviestas Kuveito iniciatyva. JAV iki paskutinio momento bandė pasiekti. Kad posėdis būtų uždaras. Nepavyko.

Jordanijos vyriausybės atstovas dėl smurto eskalavimo apkaltino Izraelį. Nyderlandų ambasadorius, Saugumo Tarybos prezidentas Karel van Oosteromas, teigė, jog kovinės ginkluotės panaudojimas galėtų būti tik kraštutinė priemonė ir visų vardu kreipėsi į Izraelį, kad jis iš esmės ištirtų tai, kas įvyko.

Palestinai ir Kuveitui to per maža. Palestiniečiai pareikalavo, kad tyrimą atliktų nepriklausoma tarptautinė komisija. Dar jie pareikalavo tarptautinės apsaugos. Būtinai prireikus atsiųsti JTO Žydruosius šalmus. Mansuoro nuomone, palestiniečių tauta eilinį kartą nusivylė Saugumo Taryba.

Izraelio ambasadorius Danny Danonas dėl Velykų negalėjo dalyvauti posėdyje. Jis atsiuntė raštą, kuriame išdėstyta, kaip tuos įvykius vertina Izraelis: „Pasaulis neturėtų leisti klaidinamas. Vienintelis Hamaso protestų tikslas – kelti neramumus ir grėsmę Izraeliui“.

Jis pareiškė, jog tie protestai yra „gerai organizuotas smurtingas sambūris“ prisidengiant taikiomis eitynėmis. Izraelio armijos duomenimis, akcijai buvo pasitelkta 100 snaiperių, kad būtų galima užkirsti kelią prasiveržti per sieną, buvo iškasti žemės pylimai.

Die Freiheitsliebe portalo steigėjas Julius Jamail pabrėžia, jog pagal tarptautinę teisę palestiniečiai turi teisę grįžti į savo žemes. Palestiniečių pabėgėliai Gazoje ir pasaulyje nuolat primena apie jų išvarymą, nes Izraelis net nesirengia bent finansiškai kompensuoti už atimtą jų žemę ir jų pačių išvarymą.

Protestai tęsis iki gegužės 15-osios, t.y. iki 70-ųjų Izraelio įkūrimo metinių. Palestiniečiams tai – katastrofos diena. Ambasadorius Mansouras pasakė, jog jo tauta ir toliau kovos – „už teisę būti laisva ir už teisę gyventi taikoje, saugiai ir oriai“.

Parengta pagal Vokietijos spaudą

Demonstrantai ir sanitarai prie pasienio užtvaros tarp Gazos ir Izraelio
Fotografo pavardė nenurodyta.

<http://www.spiegel.de/politik/ausland/israel-3-palaestinenser-bei-marsch-der-rueckkehr-im-gazastreifen-getoetet-a-1200663.html>

Palestiniečių atstovas JT Riyad Mansouras

<https://www.tagesschau.de/ausland/israel-qaza-palaestinenser-107.html>

Palestiniečių protestai

<https://www.tagesschau.de/ausland/israel-gaza-palaestinenser-103.html>

2018-03-31